

Edukacija iz javnog zdravstva

Luka Kovačić

Kompetencije specijalista javnog zdravstva

U skoroj budućnosti predstoji nam rekonstrukcija programa specijalizacija u području medicine. Vrlo obiman i odgovoran posao. Formirana su povjerenstva, društva i druge institucije dali su svoje prijedloge. Neki su bili konkretni, precizni, drugi općeniti i načelni. Neki još rade na prijedlozima promjena. Povjerenstva će analizirati prijedloge i dati svoja mišljenja i prijedloge Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi na usvajanje. Osnovno je da programi, po kojima će se budući liječnici/liječnice obrazovati za svoj posao u zdravstvenoj zaštiti, odgovaraju zdravstvenim potrebama građana i prakse. Važno je i da budu usporedivi s programima u drugim zemljama, posebno zemljama članicama Europske zajednice. Time će se olakšati razumijevanje i mobilnost unutar europske regije.

Koje su nadležnosti i kompetencije liječnika specijalista javnog zdravstva? Možemo ih razvrstati u dvije glavne skupine, te u svakoj skupini nekoliko podskupina: a) znanja, vještine i stavovi, te b) područje dobre medicinske i javnozdravstvene prakse. Ovdje su moji prijedlozi.

A/ Znanje, vještine i stavovi

1. Nadzor i ocjena zdravstvenog stanja stanovništva (uključujući znanja i vještine prikupljanja, analize i interpretacije podataka

U ovu skupinu znanja, vještina i stavova uključuje se korištenje podataka redovite statistike za ocjenu situacije, statistički postupci standardizacije, prikupljane, obrada i analiza podataka zdravstvenih anketa kao što su DALY i SF-36, glavne statističke metode, vremenski trendovi, analiza za mala područja, poznavanje metoda za analizu odnosa ekonomskog i socijalnog stanja i zdravlja, korištenje indikatora za ocjenu nejednakosti i skupina s posebnim potrebama, korištenje podataka registara, ocjena rada zdravstvenih službi.

2. Unapređenje i zaštita zdravlja građana

Prepoznavanje nejednakosti, vođenje promjena zdravstvenog ponašanja i preventivnih intervencija, vođenje savjetovališta za kronične bolesti, organizacija preventivnih zdravstvenih programa u zajednici, pisanje izvješća, pisanje obavijesti za medije.

3. Organizacija zdravstvene zaštite i ocjena i osiguranje kvalitete

Pretraživanje i interpretacija podataka istraživanja, ocjena učinkovitosti i djelotvornosti pojedinih intervencija, izbor metoda probira, poznavanje metoda za ocjenu kvalitete, izbor i vođenje programa za ocjenu kvalitete.

4. Suradnja u zaštiti zdravlja

Prepoznavanje doprinosa zdravlju pojedinih aktera u lokalnoj zajednici, rad s udrugama, suradnja s lokalnim vlastima na uspostavljanju i provedbi zdravstvenih programa i projekata, suradnja s kolegama drugih zdravstvenih službi.

5. Organiziranje zdravstvenih programa i službi

Pružanje savjeta zdravstvenim vlastima o učinkovitosti i djelotvornost zdravstvenih intervencija, poznavanje i primjena indikatora za ocjenu rezultata zdravstvenih službi, poznavanje i primjena preporuka, standarda i smjernica u zdravstvenoj službi, poznavanje modela organizacije zdravstva, poznavanje i primjena metoda izbora prioriteta.

6. Stvaranje i provođenje zdravstvene politike i strategije

Razumijevanje teorije i ciljeva zdravstvene politike na različitim razinama, razumijevanje postavljenih ciljeva zdravlja i zdravstvene zaštite, razumijevanje ocjene rizika, poznavanje metoda i posljedica razmjesta izvora.

7. Rad s i za zajednicu

Sposobnost suradnje s lokalnom zajednicom, razumijevanje potreba zajednice, razumijevanje i poznavanje utjecaja na zdravlje drugih sektora (stanovanje, komunikacije, zapošljavanje, obrazovanje), zastupanje zajednice, rad s medijima.

8. Strategija vođenja za zdravlje

Sposobnost pisanja i usmene prezentacije izvješća kolegama u zdravstvu i višeprofesionalnom skupu, sposobnost pisanja i prikazivanja izvješća za medije, vođenje radne grupe, razumijevanje načina financiranja zdravstvenog sustava, vođenje seminara ili radionice.

9. Istraživanje i razvoj

Znanje o postavljanju jasnih ciljeva istraživanja, poznavanje osnovnih metoda istraživanja u javnom zdravstvu, sudjelovanje u prikupljanju, obradi, analizi i interpretaciji rezultata, pisanje i prezentacija stručnog i znanstvenog rada, poznavanje primjene rezultat istraživanja.

10. Vlastito obrazovanje i profesionalni razvoj

Shvaćanje važnosti cjeloživotnog učenja i profesionalnog razvoja, poznavanje metoda učenja, učinkovito korištenje metoda komuniciranja, vođenje port-folia, poznavanje mentorstva i edukacija suradnika.

B/ Područje dobre medicinske/javnozdravstvene prakse

- *Prepoznavanje i rad unutar granica svojih kompetencija, konzultiranje u potrebnim situacijama;*
- *Sposobnost komuniciranja s kolegama;*
- *Timski rad;*
- *Vođenje brige o vlastitom znanju i vještinama;*
- *Slušanje kolega i javnosti s uvažavanjem njihovih pogleda;*
- *Uključivanje u odlučivanje;*
- *Poštenje u financijskim i komercijalnim poslovima u odnosu na vlastiti rad;*
- *Sudjelovanje i vođenje istraživanja sa znanstvenim poštenjem i u skladu s etikom.*

Ovdje naveden popis kompetencija nije konačan ni potpun. Potrebno ga je razmotriti, dopuniti, korigirati.